

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและความเป็นมา

ภาษาอังกฤษถูกกำหนดให้เป็นภาษาที่สำคัญและจำเป็นสำหรับสังคมยุคโลกาภิวัตน์ รัฐบาลในประเทศต่างๆ ได้ทุ่มเททรัพยากรมากในการเรียนการสอนในการศึกษาอย่างเป็นทางการ แต่ก็มักจะมีข้อจำกัด ไม่ประสบความสำเร็จ ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งในกลุ่มประเทศอาเซียนที่ภาษาอังกฤษมีความสำคัญ และในระดับอุดมศึกษาจัดเป็นกลุ่มภาษาต่างประเทศที่นักศึกษาต้องตระหนักรู้ และเรียนควบคู่ไปกับภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาแม่ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นรายวิชาที่ทุกสถาบันการศึกษาและทุกระดับให้ความสำคัญ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันเป็นไปตามหลักการวิถีนัย การเรียนภาษาเพื่อสื่อความหมายได้ (Communicative approach) โดยให้ความสำคัญแก่ทักษะสื่อสาร และทักษะรับสาร ตลอดจนทักษะสัมพันธ์ และเน้นการฝึกภาษาให้ใช้ได้จริง รัฐบาลโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ตระหนักถึงความจำเป็นดังกล่าว ได้กำหนดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education, TQF: HEd) ซึ่งเป็นกรอบที่แสดงระบบคุณวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศ กำหนดระดับคุณวุฒิ การแบ่งสายวิชา มาตรฐานผลการเรียนรู้ของแต่ละระดับคุณวุฒิซึ่งเพิ่มสูงขึ้นตามระดับของคุณวุฒิ ปริมาณการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเวลาที่ต้องใช้ ลักษณะของหลักสูตรในแต่ละระดับคุณวุฒิ กรอบมาตรฐานฯ ดังกล่าวเป็นระบบที่กำหนดกระบวนการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาว่าสามารถผลิตบัณฑิตให้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ สามารถรองรับกับสภาพเศรษฐกิจโลกปัจจุบัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านคุณลักษณะบัณฑิตไทยเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (กิตติพร เนาว่าสุวรรณ, ประไพพิศ สิงหเสน, 2557) รายงานว่า ทักษะการใช้เทคโนโลยีและทักษะภาษาอังกฤษ (Using Technology and English Skill) เป็นหนึ่งในอีกห้าทักษะเฉพาะสำหรับบัณฑิตระดับปริญญาตรีที่พึงมี คือ คุณธรรมจริยธรรม บัณฑิตสามารถใช้ดุลยพินิจทางค่านิยมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม ด้านความรู้ บัณฑิตมีองค์ความรู้ในสาขา/สาขาวิชาอย่างกว้างขวางและเป็นระบบ ด้านทักษะทางปัญญา บัณฑิตมีความสามารถในการประเมินข้อมูล ค้นหาแนวคิดและหลักฐานใหม่ๆ จากแหล่งข้อมูล ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ บัณฑิตแสดงออกซึ่งความคิดริเริ่มและสื่อสารถึงปัญหาได้อย่างเหมาะสม และทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ บัณฑิตสามารถสามารถระบุและประยุกต์ใช้เทคนิคทางสถิติหรือคณิตศาสตร์ สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูดและการเขียน

การศึกษาจัดเป็นเป็นกลไกทางภาครัฐที่สำคัญในการขับเคลื่อนเพื่อสร้างประเทศให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของเศรษฐกิจระดับภูมิภาคและโลก สถาบันอุดมศึกษาจึงจำเป็นต้องส่งเสริม สนับสนุนและปรับเปลี่ยนบทบาทการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตให้เป็นไปตามการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน การพัฒนาสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของบัณฑิตในระดับอุดมศึกษาจึงเป็นเรื่องสำคัญลำดับแรก ๆ ต่อการพัฒนากระบวนการศึกษาไทย ปัจจุบันพบว่ามาตรฐานภาษาอังกฤษของบัณฑิตที่จบในประเทศไทยต่ำกว่าเกณฑ์สากลที่จะศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาในมหาวิทยาลัยต่างประเทศ บัณฑิตจากประเทศสิงคโปร์และประเทศฟิลิปปินส์มีค่าเฉลี่ยคะแนน TOEFL เกิน 550 คะแนน บัณฑิตจากประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย พม่า เวียดนาม และกัมพูชามีค่าเฉลี่ยคะแนน TOEFL เกิน 500 คะแนน และบัณฑิตจากประเทศไทยที่ต้องการศึกษาต่อต่างประเทศและบัณฑิตจากสาธารณรัฐประชาชนลาวมีค่าเฉลี่ยคะแนน TOEFL ต่ำกว่า 500 คะแนน นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาไทยมีความสามารถด้านเนื้อหาภาษาและทักษะมาลาทางเสียงในระดับปานกลาง (ยกเว้นการฟัง-อ่าน-เขียน ซึ่งอยู่ในระดับเกือบปานกลาง) ในขณะที่ทักษะมาลาทางตัวอักษรอยู่ในระดับเกือบปานกลาง มีทักษะในการอ่านซึ่งเป็นจุดมุ่งของหลักสูตรอยู่ระดับสูงกว่าทักษะเขียน และสูงกว่าทักษะสัมพันธ์ด้านการอ่าน-เขียน (อัจฉรา วงศ์โสธร, 2536) บัณฑิตไทยโดยเฉลี่ยทั้งที่ต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในประเทศและต่างประเทศ จึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะภาษาอังกฤษอย่างเร่งด่วน จากผลการสอบเพื่อเข้าบรรจุรับราชการของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) พบว่าบัณฑิตระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษาในภาพรวมทั้งประเทศไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 ที่กำหนดไว้ เป็นส่วนใหญ่ ถึงกว่าร้อยละ 80-90 ที่ไม่ผ่าน จัดเป็นสภาพการณ์ที่น่าวิตกถึงมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ว่ามีช่องโหว่อันตรายที่พึงต้องปรับปรุง แก้ไขให้พ้นอันตรายนี้ และในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนซึ่งมีการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสื่อสาร การพัฒนาประเทศในด้านบริการ โดยมีการศึกษาเป็นดับขับเคลื่อน จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องศึกษาวิจัยเพื่อค้นหาสาเหตุ ของความไม่ถึงมาตรฐานทางภาษาอังกฤษของบัณฑิตไทย

ในงานวิจัยเรื่อง “สมรรถนะทางภาษาอังกฤษของบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา” นี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรของบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในปีการศึกษา 2560 สสำรวจสมรรถนะทางภาษาอังกฤษจากผลการสอบข้อสอบอิงเกณฑ์ Mastery learning Speexx ความต้องการด้านสมรรถนะทางภาษาอังกฤษและปัญหาในการพัฒนาสมรรถนะทางภาษาอังกฤษ จากแบบสอบถาม Likert ที่คณะผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ผลการวิจัย จะนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษให้บัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาให้ได้เพิ่มพูนสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

1.2.2 เพื่อสำรวจปัญหาและความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะทางภาษาอังกฤษให้บัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

1.2.3 เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาสมรรถนะทางภาษาอังกฤษให้บัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

1.3 ขอบเขตการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงสำรวจศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรของบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในปีการศึกษา 2560 คณะผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาในปีการศึกษา 2559 ที่เข้ารับการประเมินสมรรถนะภาษาอังกฤษโดยใช้โปรแกรม Speexx จำนวน 3,670 คน (สถาบันสร้างสรรค์และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต, 2559)

กลุ่มตัวอย่าง

ในงานวิจัยนี้ มี 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ

กลุ่มที่ 1 เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะทางภาษาอังกฤษฯ คือ นักศึกษารหัส 56 จำนวน 1,000 คน ของจำนวนนักศึกษาผู้เข้ารับการประเมินสมรรถนะภาษาอังกฤษโดยใช้โปรแกรม Speexx จำนวน 3,670 คน

กลุ่มที่ 2 เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะภาษาอังกฤษ คือ นักศึกษาปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนในปีการศึกษาที่ 2560 ซึ่งกำลังจะเป็นบัณฑิต จำนวน 3 กลุ่ม รวมจำนวนทั้งหมด 78 คน มี จำนวน 23 คน (ร้อยละ 31.94) จากสาขาภาษาอังกฤษธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ จำนวน 23 คน (ร้อยละ 31.94) จากสาขาภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ และจำนวน 32 คน (ร้อยละ 44.44) จากสาขาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ ได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ระยะเวลาในการวิจัย

ระยะเวลาในการวิจัยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2560 – 14 กรกฎาคม 2560

ประโยชน์ของงานวิจัย

ผู้บริหาร

1. ใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการกำหนดและพัฒนาคุณภาพของบัณฑิตฯ ให้มีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะทางภาษาต่างประเทศตามวิชาชีพตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ

2. ใช้เป็นส่วนหนึ่งของข้อมูลในระบบการติดตาม และประเมินคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน ระดับอุดมศึกษาตามนโยบายการพัฒนาการอุดมศึกษาของประเทศ ตลอดจนปณิธานและ ภารกิจ เฉพาะในการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษา

ผู้สอน

1. ใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ (โดยเฉพาะภาษาอังกฤษของแต่ละชั้นปี) ให้สอดคล้องกันระหว่างแผนการศึกษา วัตถุประสงค์รายวิชา และ สมรรถนะตามวิชาชีพและกับสภาวะการณ์ตลาดแรงงานปัจจุบัน
2. ใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอนเสริม เพิ่มสมรรถนะทั่วไปทาง ภาษาต่างประเทศ อันจะเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตประจำวันที่สัมพันธ์และส่งเสริมกับสมรรถนะ ตามวิชาชีพ เมื่อดำเนินการเรียนการสอนจบครบตามหลักสูตร

ผู้เรียน

1. ผลการศึกษาจากงานวิจัยนี้จะเป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) สะท้อนให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเอง ในด้านทักษะทางภาษาซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนโดยตรง ทั้งนี้เนื่องจากระบบการเรียน การสอนที่เปลี่ยนไป ผู้เรียนมิได้มีหน้าที่เป็นผู้รับข้อมูลจากให้ผู้สอนอีกต่อไป แต่มีบทบาทเป็นผู้เรียนรู้ ร่วมไปกับผู้สอน กำกับการเรียนของตนเอง และปรับวิธีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

สมรรถนะทางภาษาอังกฤษ หมายถึง ความสามารถในการใช้หลักเกณฑ์ทางภาษาได้แก่ ระบบ เสียง ศัพท์ และไวยากรณ์เรียงเรียงเป็นข้อความทั้งที่เป็นระบบเสียงและระบบตัวอักษร โดยใช้ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

การวัดและประเมินความสามารถทางการใช้ภาษาอังกฤษ หมายถึง การทดสอบทักษะการใช้ ภาษาอังกฤษ ด้วยการวัดความสามารถสูงสุดและการวัดการกระทำปกติของผู้เข้ารับการทดสอบ เพื่อให้เกิดการแสดงออกด้านความรู้สมรรถนะทางภาษา (Maximal ability)

การวัดและประเมินด้านการกระทำปกติ หมายถึง การทดสอบพฤติกรรมหรือตัวแปรทาง จิตวิทยาที่ผู้เข้ารับการทดสอบมีอยู่ โดยการทดสอบไม่ได้กำหนดให้ผู้รับการทดสอบต้องแสดง ความสามารถเต็มที่ของตน แต่ต่อโดยให้ความจริงเกี่ยวกับตนเอง

บัณฑิตมหาวิทยาลัย หมายถึง นักศึกษาผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีตามข้อกำหนด ในหลักสูตรของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา